

April-Meistakingen aangetoond hadden hoe verwoed de bezetter kon reageren, ging men telkens in een andere stad vergaderen: in Zutphen, Arnhem, Utrecht, Amersfoort. In mei trok ds. Slomp naar Zeeland – Goes werd er een eerste steunpunt. Landelijk werd veel geprofiteerd van oude contacten van de Christelijke Meubelmakersbond en van de Christelijke Korfbalbond, de eerste aangebracht door de in Driebergen wonende meubelhandelaar C. B. Nienaber van Eijben, een vriend van de echtgenoot van mevrouw Kuipers-Rietberg, de tweede door de Haagse onderwijzer Teus van Vliet, die bestuurslid geweest was van de Christelijke Korfbalbond.¹ Een Utrechtse verzorgingsgroep sloot zich aan, die in West-Friesland en Groningen vertakkingen had, en begin augustus werd de 'organisatie-Frits' waarlijk de 'Landelijke Organisatie': vier leiders van katholieke verzorgingsgroepen, onder wie Hendrix met zijn toen al grote Limburgse organisatie, besloten bij de landelijke 'beurs' aan te haken. In Noord-Brabant was er aanvankelijk enige oppositie in katholieke kring maar die werd spoedig opgegeven: de voordelen van landelijke coördinatie waren evident.

Dat laatste was vooral ook daarom het geval omdat de LO in augustus '43 in contact gekomen was met de eerste Knokploegen en als gevolg daarvan de beschikking gekregen had over enkele tienduizenden bonkaarten. Die eerste Knokploegen waren niet door de LO opgericht – zij waren zelfstandig ontstaan. Natuurlijk niet zonder verbinding met de noden van illegale werkers en onderduikers! Precies omgekeerd: zoals de groep-Dobbe in oktober '42 tot de 'kraak' te Joure was overgegaan om in de eigen behoeften en die van verwante groepen te kunnen voorzien, zo waren ook de overvallen van de Knokploegen er van meet af aan op gericht, distributiebescheiden in handen te krijgen waar men anderen mee kon helpen. Maar er was verschil: de groep-Dobbe had het grootste deel van de buit op de zwarte markt verkocht en al had zij ook met de opbrengst zowel enkele verzorgingsgroepen als *Vrij Nederland* en de Ordedienst kunnen steunen, toch werd met name in de milieus waaruit de LO voortkwam, die verkoop op de zwarte markt als een principieel onjuiste handelwijze beschouwd. De LO zag het als even onwenselijk dat vervolgd werden voor de hun in de vorm van bonkaarten of persoonsbewijzen geboden hulp geld moesten betalen. Wie zich schuil moest houden, had, aldus de LO, recht op kosteloze hulp – die hulpverlening werd als een nationale, ja als een heilige plicht gezien waarbij geld geen rol mocht spelen. Maar die betalingen zou men uiteindelijk alleen dan kunnen uit-

¹Wegens het doen onderduiken van talrijke Joden had van Vliet in januari '43 zelf ook moeten onderduiken.